

Universul Literar

Director > STELIAN POPESCU

REDACTIA:

No. 11, Str. Brezoianu, No. 11

ABONAMENT:

== Lei 10 Anual ==

ADMINISTRAȚIA:

No. 11, Str. Brezoianu, No. 11

G. Ionescu - Gion

Am sfârșit cu scriitorii și artiștii dispăruți în timpul acestui război.

Recunoaștem că trebuia să pomenim și de alții cari s'au stins în aceiaș vreme și mărturisim că aceasta ne era și intenția, să stăruim și asupra vieții și operei regredaților: Chiru-Nanov, Diamandi, Oreste, Naum, Belcot, Stoica, M. Săulescu, Caion, Podeanu și Nemțeanu, dar fie din cauza dificultății de a ne procura portretele sau clișeele, fie din aceea că o notă nouă despre viața și opera lor n'am fi putut da, într-un cât s'a zis tot ce se știa, cu multă părere de rău a trebuit să renunțăm.

Și acum?

Acum, potrivit cuvântului de ordine expus în primul nostru număr, reînprospătăm cititorilor noștri câteva figuri din literatura și arta română de mult dispărute, cam pe nedrept date uitării și cari merită o rememorare.

O facem fără vreo ordine sau preferință, ci așa cum ne pică sub mână portretele și notele despre fiecare.

— Un cimitir atunci? — ne zicea un coleg auzind despre această intenție.

— Da, un cimitir, un fel de mic Pantheon, o modestă galerie în care să se găsească, dacă se poate, o notă nouă asupra fiecăruia din scriitorii și artiștii dispăruți cari și-au făcut un nume în câmpul literilor și artei românești.

Și fiindcă peste câteva zile, la 29 Iunie, se împlinesc 15

ani dela moartea regretatului Gion, consacram azi câteva rânduri despre el.

Cine-și mai aduce aminte de el?

Poate Piteștenii, cari se

și așa cu mulți alții al căror pomelnic, din nenorocire ar fi destul de lung dacă am sta să-l înșirăm în întregime.

S'a născut în Pitești la 1857 și a murit în București

membru corespondent al Academiei române, inspector general la ministerul Instrucției, secretar general al aceluiaș minister; autorul monumentalei lucrări a **Istoriei Bucureștilor**, a **Istoriei fanarioților**, a unui studiu istoric documentar asupra lui **Mavrogheni**, a unui **curs de poetică**, a câtorva **studii asupra teatrului**, a **biografiilor unor oameni mari**, a unor **conferințe** foarte interesante și a rămas de la el mult material literar și didactic nepublicat, care nu se știe pe mâna cui a încăput și dacă cumva nu s'a pierdut.

Fiindcă veni vorba de conferințe, să intercalez aci o farsă ce i-am jucat-o în tovarășia altor doi prieteni ai lui.

Exigent, formalist și ordonat cum era, venind ziua fixată pentru o conferință a lui la Ateneu la care trebuia să asiste și Curtea, ne roagă să ne așezăm într-o tribună de lângă tribuna regală și să-i indicăm prin semne din cap, dacă timbrul vocii e cel potrivit ca să parvină cu intensitatea care ar fi trebuit la tribuna regală și să și'l moduleze după indicația noastră. Ii făgăduim, dar ne înțelegem între noi să punem în aplicare farsa. Când Gion începe să și debiteze subiectul, de la primele frase privirile lui fixează tribuna noastră. Noi ridicăm din cap în semn că nu se aude distinct și Gion ridică și el tonul, apoi iar ne întreabă din ochi, noi persistăm în acelaș semn, el ridică mai accentuat tonul. O a treia repetiție a aceluiaș joc, are de efect o **tonalitate spartă**, un

plimbă prin grădina lor publică, unde, vrând nevrând, întâlnesc bustul lui în bronz, așezat în fundul aleei principale într'un răsărit tufiș de brad.

Așa îi înecă uitarea pe toți câți au înavuțit cu ceva literatura și arta acestei țări: așa cu Hașdeu, cu Odobeșcu, cu Creangă, cu Ispirescu, cu Grigorescu, cu Andreescu, cu Millo, cu Ștef. Velescu

în casa lui din str. Lucaci la 29 Iunie 1904.

Cine s'ar fi așteptat numai la 47 de ani de viață, într-o constituție așa de robustă, aproape atletică!

În repede a lui trecere prin această viață, Gion are o activitate didactică și literară foarte însemnată: licențiat în litere de la Paris, în țară profesor de istorie și de limba franceză la liceu,

debit de voce care se apropie de răcnet. Farsa ar fi atins proporțiuni ridicule, dacă ne mai putându-ne stăpâni râsul, nu ne-am fi retras, celace Gion osbervând, a revenit la tonul care se cuvenea. După conferință a încercat el să se supere, dar apoi a făcut și el haz cu noi d'împreună.

Mai mult cercetător decât creator, mai mult istoric de cât beletrist, Gion are o putere de muncă puțin comună la scriitorii noștri, o stăruință extraordinară îl susține la nivelul cultural al fruntașilor literarilor române și e mai mult decât probabil că dacă moartea l'ar mai fi păsuit câțiva ani încă, ar fi dat la lume opere mai însemnate și ar fi jucat în Stat un rol mult mai mare; cine știe dacă n'ar fi fost indicat ca un bun ministru al Școalelor!

Poate că ar fi fost iarăși un bun director al teatrelor, fiindcă s'a ocupat mult de el și cronicile lui teatrale de Duminică din „Românul“ au făcut epocă în vremea aceia prin justetea observațiilor și priceperea celor mai fine amănunte. Era chiar membru în comitetul de lectură al teatrului național.

A fost și polemist. În **Românul** și în **Revista Nouă** de pe vremi, se poate urmări activitatea lui în această direcție. Un polemist agreabil, dar foarte temut.

Era un dinastic convins, din care cauză a fost foarte agreat la Curte, unde Carmen-Sylva își făcea o plăcere să-l invite la cercurile literare la cari Ea însăși citea din lucrările Ei. Gion a fost traducătorul care a prins mai bine și mai corect câteva din nuvelele fostei regine.

Prieten intim cu Alex. Odobescu, pentru care avea un cult, opera lui istorică se resimte mult de influența acestei strânse relațiuni și nu odată l'am auzit spunând că deține cutare amănunt istoric de la Odobescu.

Ca profesor, Gion a fost o podoabă a catedrei și fostii lui elevi își aduc aminte cu drag de însuflețirile lui prelegerii totdeauna interesante și expuse cu o clari-

tate care stârnea admirația.

Ca scriitor, i s'a adus imputarea că abuzează de strelisme, rezultat de sigur al educației și culturai lui franceze. Este poate un sâmbure de adevăr în această acuzație, dar nu e mai puțin adevărat că dacă forma are acest păcat, fondul însă, este al unui om de litere cult și bine pregătit să ajungă pe culme.

Fiindcă vorbirăm de educație, să menționăm în treacăt că el a fost dascălul și educatorul celor doi băieți ai lui Vodă Cuza, cari, nu se știe intru cât sub influența direcțiunii sănătoase ce le-o da Gion, n'ar fi ajuns să însemne ceva în această țară, dacă moartea nu i-ar fi secerat prea de timpuriu.

În rezumat, caracteristica

operei istorice a lui Gion, căci probabil dacă trăia în domeniul istoric și-ar fi fixat toată activitatea, este eleganța formei și savantismul fondului? o stăruință excepțională, dovadă **Istoria Bucureștilor**, o lucrare migăloasă al cărei material pentru a fi cules, i-ar fi trebuit unui altuia îndoită, dacă nu întreită, vreme și alergătură.

Azi, mai bine decât acum 15 ani, se poate vedea că moartea lui a fost o pierdere pentru cartea încă neisprăvită a trecutului nostru. O pierdere pentru școală, o pierdere pentru teatru, o pierdere pentru Academie, o pierdere pentru publicistică în general.

Torbil

Sergentul Nedea

Sergentul Nedea Ion din Reg. 5 Inf., mort ca un brav în luptele dela Perșani (Transilv.) la 23 Sept. 1916.

L'am cunoscut, între zidurile cazărmei, în ziua acea din August 1916, când țara prin glasuri de corn și clopote își chema fiii... ca toți, venise și el la datorie. Era doar român și trebuia să vină.

Par'că-l văd cum își desbrăca hainele lui țărănești, una câte una; le privi cu neîncredere și-și șterse pe sub ascuns o lacrimă. Se gândea poate că n'o să mai albă zile să-și îmbrace cămașa cu flori și să-și incingă mijlocul cu brâu roș-trandafiriu, o lacrimă aceasta era expresia altor dureri ascunse, cine știe?...

Fredonând popularul „**Bună seara mândro bună**“, se îmbrăcă cu hainele noi militărești, își așeză capela pe o sprânceană, așa cum își așeză pălăria în sărbătorile când se ducea la horă, se privi în geamul dormitorului ca într'o oglindă și începu să glumească cu alți ostași.

În acest timp trupa era echipată, iar batalionul fu gata de marș. Era către sfârșitul verei. Totuși era o căldură ce te asfixia. Nu se vedea în depărțările senine nici o cută de nour, nu adia vântul, nu se mișca o frunză măcar. În

sunetele melodioase ale corniștilor, în lungi șiruri de câte patru și purtând pe spate cureauelile greului echipament, am plecat, în sfârșit într'o după amiază. La două zile în urmă, am luat contact cu dușmanul pe crestele Carpaților, și de atunci luptele s'au ținut și, unele mai aprige decât altele, micșorând pe fiecare zi tot mai mult, numărul bravilor noștri. Inamicul superior din punct de vedere tehnic și numeric, ne forță ca după grele și sângeroase lupte, să ne retragem, pe dealurile ce predomină satul Perșani.

Înainte de a începe lupta, nu știi ce anume m'a îndemnat să-l revăd pe Nedea. L'am regăsit la compania II-a, al IV-lea pluton. Era voios ca'n totdeauna și pe când stam de vorbă, rupea flămând dintr'o uscată bucățică de pâine cazonă. Am sfătuit mult și despre toate. Și după ce i-am strâns prietenește mâna, ne-am despărțit plecând fiecare la locul și datoria lui.

Către seară, inamicul începu să trimită o ploaie cu proiectile de toate calibrele. Obuzele,

după ce svârleau în aer crengele, se năpusteau fulgerător în trupa răspândită contra artileriei. Mitralierele clănțneau fioros, mai mult dela ei, decât dela noi, și gloanțele șuerau pe la urechi cu miile; iar dacă era vre-unul care să nu nemere în carne de ostaș, apoi acesta se pierdea în inima pădurei. Era atât vuet... când din mohorâtul cer se coborâ o noapte neagră și tristă primiram ordinul de asalt. Și după ce fiecare privi în jurul întocmai ca un călător, care plecând la drum cătă să nu uite ceva, ne făcurăm cruce, îngânărăm un „**Doamne ajută!**“ și porniram la asalt.

Lupta dură până în zorii zilei, când primiram ordin de retragere. Era atât sânge și atâtea cadavre în drumul nostru!..

În poala pădurei din „Dealul Tâjharilor“, am găsit trei camarazi cărora obuzul le sburase capetele. Și'ntr'unul din ei recunoscu cu groază pe sergentul Nedea din Strâmba, căzut cu cinste. L'am părăsit căci inamicul era aproape, cu nădejdea de a-l revedea cândva...

Și'n clipa aceia, rotindu-se pe deasupra, croncăni un cârd de ciori, ca și cum li prohibea ultima cântare.

Gr. T. Demetr-Zimulea

Correspondența Redacției

M. Nicolau, Craiova. Ceeace ne-ați trimis nu e publicabil. La abonament nu v'am găsit numele trecut.

A. Ionescu, Focșani. Credem că vă supărați pe nedrept: într'un moment de revoltă esto permis unui poet să blesteme, cu condiția bine înțeles ca blestemul să fie poetic și frumos zis. Or, ceeace vă îndispuce pe dv. e frumos și cu meșteșug spus. De ce s'a îngăduit unui mare poet să „ia pământul în mână și să zvârle în Dumnezou“ unui altuia, și mai mare, înainte de a so zmeri, să găsească „mînciună tot ce serie la sfânta oarte“ iar unui altuia tot așa de mare, să pună în gura unor țărani: când ne-om poroi noi, „Cristoși să fiți, nu soăpați nici în mormânt!“ și nu dați voje altuia să zică: „Iehova n'a existat și biblia e o născocire!“

Credeti-ne, faceți un atentat la libertatea de ougetare și de crez.

SONETE

Și a plecat la ziuă marinarul,
Privind cu drag spre făruri dela proră;
Plângând de dor frumoasa Leonoră
Stătu pe stânci;
iar când se stinse farul

Și când trecu și cea din urmă oră,
În care sorții și-aruncară zarul,
Albastra mare și contură hotarul
Și îi cântă cu dragoste de soră.

Trecu mult timp de-atunci... și într-o seară,
Când fata cerceta îndepărtarea,
Catarguri albe se iviră iară.

Și după ce mpânziră toată zarea,
Și nimeni nu veni pe bord afară,
Copila se'nfrăți pe veci cu marea.

* * *

Te-ascunde... vântul șueră la geamuri,
Pe cerul întristat nori grei adună;
Azi pregătește-o aprigă furtună,
Căci s'a pornit din nou să frângă ramuri.

Să tragi oblonul iarăși la fereastră,
Să nu-l auzi cum șueră pe prunduri.
Încetșor să cazi-apoi pe gânduri
În liniștea-ți fiornică, sihastă.

De vei simți c'auzi trosnitul porții
Și tresăriri de pași pe prag, într'una,
Să nu deschizi... e-un sol din Țara Morții.

Iar de va răsări pe ceruri luna,
Îți amintește vitregia sorții
Și nu trezi în sufletu-ți furtuna.

Stătea la geam privind îndurerată
Cum pier drumeții'n vrăjile tăcerii;
Murise râsul cald al primăverii
Pe chipuși de copilă resemnată.

— Nu știu ce dor te ține'n umbra serii
La geam, atâta vreme nemișcată,
Flință urgisită și uitată,
Icoană tăinuită a vegherii! —

Pe ulița pustie se răsfrânge
Din negre felinare pânze roșii,
Ferestrele stropind c'un val de sânge.

Iar ochi-ți visători, nenorocoșii,
Arzând de suferinți au prins a plânge,
Pe când în depărtări cântau cocoșii.

* * *

Nu mă îndemna la vinul tău crâșmare,
Căci nu mă'mbăt mereu ca'ntăia oară.
Pe mine altă jale mă doboară,
Nu vinul tău trezit de prin pahare.

Văd eu că umbli să mă dai afară
Că nu mai beau cumplit, să-ți fac vânzare;
Îți pare asta 'o minune mare
Și-ai vrea să dorm pe drumuri și deseard.

Atâta știi să râzi de noi, potae,
Și ca să-ți treacă pofta îți spune, tată:
Măi!... Vinul tău pe mine nu mă'mbată!

Ai tu ceva, ah, dincolo'n odae,
Și chiar de mai lua și la bătae
Îți spun: crâșmare, măi, tu ai o fată!

Victor Dimitriu

Din literatura războiului

Virgiliu Ștef. Serdaru: Războiul nostru

București, (Minerva) 1918

În „Cuvânt înainte“ dela începutul cărții găsim câteva lămuriri ale autorului:

„Public aici însemnări din carnetul meu de campanie, precum și câteva schițe de război... Însemnările sunt scrise fără intențiunea prealabilă de a fi publicate“.

Cartea cuprinde patru părți.

În prima parte, „Simfonie de război“, scrisă într-o limbă frumoasă, plină de colorit poetic, se perindă înaintea ochilor ca într'un vis, războiul nostru în chipuri și icoane: Turtucaia, cu luptele ne-spuse de sângeroase ce s'au dat în jurul ei; viața de spital, cu „îngerii buni ce sboară din rănit în rănit, alintând suferințele“ și cu cercetașii: „micuții în costum exotic“; brava divizie sârbă, la al cărui apel într'una din seri „s'a constatat că o jumătate din trupă și ofițeri pieriseră“; frumoasa armată rusă, din care după vântul revoluției ce suflase asupra ei nu mai rămăsese decât „praf și desagregare“: milițienii români, „tăfucii“ veșnic supărați și bolnavi...

În perindarea acestor icoane, închizi ochii și le re-trăești aevea, căci icoanele acestea le-am văzut cu toții, le-am trăit cu toții. Și dacă răniții din spitalul în care era și autorul, se văitau și plângeau, ei totuși îți vor aduce aminte de răniții pe care i-ai văzut în jurul tău, răniți cari stăteau tăcuți și resemnați, și cari își mușcau buzele ca să nu tipe, suferind așa cum știe, să sufere soldatul român!... Și dacă unii din camarazi soldatului Spănu pleacă să-și vadă pe ai lor când treceau în retragere pe lângă satul lor natal, și duși erau, ei îți vor aduce aminte de soldații din prejurul tău, cari străbăteau tăcuți drumurile fără sfârșit ale retragerii, ridicând doar câte odată ochii rugători către cer, pe când pumnii li se

înclăștau ca prinși de spasmuri!...

În partea a doua, „Turtucaia-Dobrogea-Transilvania“ încep adevăratele note de campanie: istoricul care va scrie mai târziu istoria războiului nostru va găsi aici prețioase isvoare, dacă va

aveau să le rămâe pe veșnicie ca mărturie a vitejiei lor (pag. 117); că soldații ca să nu rămână în mâna dușmanului, treceau prin locurile cele mai primejdioase, expunându-se la moarte sigură (pag. 125); că în timp ce aeroplanelle sburau prin văzduh împrăștiind moartea, doctorul sta la postul lui, pansând cu multă liniște răniile eroilor (pag. 148); că locotenentul Stănilă, rănit de moarte, văzând că nu mai putea fi salvat, și-a tras un

viscol orbitor, atât ziua cât și nopțile întunecoase ca iadul. Te înfiori gândindu-te la eforturile soldaților, carlesinați de foame și de neodihnă; au presărat câmpurile cu cadavrele lor. Și cei ajunși în Moldova, după ce sunt purtați dintr'un sat în altul de ordinele celor de sus, cad pradă tifosului exantematic, care seceră fără cruțare. În același timp lașul luase aspectul Bucureștilor din vremuri bune: ce le păsă lor de martirul departe de ai săi... uitat... pierdut!

Ultima parte („Pe frontul Moldovei“) cuprinde luptele glorioase din Iunie 1917, la Mărăști și Câmpurile, unde Germanii simțiră încă odată cât de năprasnic lovește baioneta română, și unde salvarea lor a fost „defecțiunea rusă“. Păcat că bătălia dela Mărășești nu e descrisă, ci doar amintită că a fost „bătălie cruntă, bătălie mare!“.

... Cartea e scrisă frumos, poetic; păcat că dai din când în când de câte un neologism foarte nelalocul lui, precum foarte nelalocul ei este și o „poezie simbolistă“, fără rimă, fără ritm, fără fond, doar niște vorbe goale înșirate pe o pagină și jumătate.

Ca să fiu complect, ași mai aminti câteva lucruri: de ce Turtucaia e scrisă cu k (Turtucaia) și nu cu c, când Turtucaia e de mult oraș românesc? De ce când se dă exemple de cântece rusești nu ni se spune că au fost copiate după alte cărți străine, de exemplu franceze, căci dacă ar fi fost scrise după auz n'am întâlni cuvinte ca „pouchist“ sau „crougom“, ci pușist, crugom, etc. Iar când spune că infanteria română face câte 80 kilometri pe zi, ar trebui menționat că această cifră e printre cele maxime, și nu printre cele obișnuite!...

A. Negrescu

D-nii autori cari doresc să aibă în „Universul Literar“ dări de seamă asupra operelor ce dau la iveală, sunt rugați să trimeată la redacție un exemplar.

NOAPTE DE VARA

*De mull al zilei astru plecata să se culce,
Iar umbrele'nserării scobor încet și dulce
Invăluind pământul ce intră în repaos
C'un vâl ușor de ceață, subțire diafan, —
Părând c'ar vrea s'ascundă nemărginitul haos
Privirei indiscrete a unui ochiu profan...*

*Și luna lui apare dintr'o perdea de nouri
Ca o regină-a nopței din negrele-i cavouri;
Tronând pe firmamentul nemărginit și mut
Iși picură în cale-i prisosul său de aur,
Umbrindu-și liniștită un drum necunoscut
Prin pulberea de stele, — strălucitor tezaur!*

*E liniște, răcoare, și'njuru-mi e pustiu,
Un fărâit de greer mi-aminte că-i târziu;
Pierdut în reverie... în noaptea solitară
Las sufletu-mi să sboare senin spre alte zări
Ca'n vremile ferice, ca'n nopțile de vară
Când nu eram pribeagul străinelor cărări!...*

C. C. CRISTEA

ști să le separe de inexactitățile ce sunt presărate pe ici pe colo (vezi pag. 266). Tot de aici vor vedea străinii inconștienți cum știe să lupte și să moară Românul; generația care se va ridica mâine, va avea prilejul să vadă pildele eroilor cari au făurit România-Mare și să le formeze la rândul lor. Se va afla că la Turtucaia infanteriștii noștri au tras atât de multe cartușe, încât lemnul ce susține țeava armei a luat foc, deoarece țeava se încălzise într'atâta, încât se făcuse roșie (pag. 97); că răniții în loc să se vaete, făceau haz de infirmitățile cari

glonț în cap numai ca să nu cadă viu în mâna vrămașului (pag. 155); se va mai afla cum forțele noastre, deși mai puține, reușiră să oprească înaintarea inamică din Dobrogea, atacând la rândul lor cu multă vitejie (pagina 149) și că la Flămânda trecerea glorioasă peste Dunăre s'a făcut sub iadul de foc ce-l arunca aeroplanelle dușmane (pag. 157).

În partea a treia, ne este zugrăvită retragerea sfâșietoare pe drumurile cu noroi până la genunchi, sau acoperite de nesfârșita mare de zăpadă, pe un vânt și ger cumplit sau mai târziu pe un

LA FRÂNĂ

NOVELĂ
de P. MIHĂILESCU-METEOR

Asemeni cu ziua în care mi părăseam părinții, frații și surorile ca să pornesc în pribegie, peste meleagurile țării unde niciodată soarta nu îmi dusese pașii, nu mai erau ce eram pe mine și cu un pachet cu hrană pentru vreo trei zile, o zi posomorită își amindea mantaua de noui gâmburii peste câmpia goală. Sufla un vânt năprasnic de ploaie copacii. Picături de ploaie cu sfârcuri de zăpadă venea fără de milă obrajii. Ne morțise sângele în vine la cei doi mii de oameni care ne cățarasem, unii prin vagoane, alții pe vagoane și cea mai mare parte pe scări și pe frâne. Gemeau răniții prin vagoane de frig și de durere... Gemeau copii în fașe la sămăntele mamelor, gemeau copiii gliei din creștetele muncitor, căci și ei porniseră, deși nu-i chemase nimeni, să-și așeze pământul. Gemea toată țara sub cruzimea iernei, dar nimeni nu se căia de frig și face făcuse. Din orizontul albastru ieșiau lumini de foc. Cutremura pământul și zăburile vagoanelor plesneau din pricina bubuirilor răsunătoare. Pasărilor morții, în viforul năprasnic, se auzeau cu vântul și țipau a parte.

Și nu știu câte secole mi se părut c'am dat în urmă un drum un șuerat prelung, așezându-se și a cobeți din gâtul gândului al mașinei. Moșii ce-și încălziseră o zi în pragă trupurile la dogoana focului atâțat cu scânduri rupte dela vagoane, mai puțin ca mioara ce sburcă primăvara prin livada verde, săriră prin vagoane. Cu toții o clină vedeam și credeam. Mașina odihnea, cu pânțele plin de apă după ce se codi să plece în frica neputinței că nu va putea duce mulțimea de noi și își puse în mișcare roțile înghețate. Murea în zare. Iar noaptea 'ntunecată, noaptea hâdă și neagră cum

e iadul, rânjea înfiorătoare din pișcurile dealului. Din mantia de doIU cădea aceiași ploaie ce ne udase ziua. Gemea pământul în urmă și tunul nu tăcea. Un vânt și mai năprasnic sufla din miazănoapte. Mă pălmuișe ploaia atât de fără milă pe un tampon pe care stăteam într'un picior, că îmi crăpase obrajii. Ochii din orbite credeam c'o să-mi plesnească. Și măduva în oase o simțeam ca un sloi de ghiță. Credeam c'o să-mi înghețe și creierii în tigră. În sfârșit, ideea de a mă adăposti în frâna ce era deasupra-mi, îmi trăsni prin cap și fără a mă teme că voi scăpa sub roate, mă cățaram spre ea. În fine ajung cu bine. În colț văd ceva negru. Nu putea fi decât un om. Și într'adevăr, era un soldat rănit. Un bandaj plin de sânge îi înfășura capul. Incredintat, că frigul îl va sili să nu-mi răspundă, nu-mi mai stric gura cu nici o întrebare. Mă înghemui într'insul. Tăceam, tăcea și el. Sufla vântul nebun și ploaia nu înceta. Eram însă mulțumit că dădusem peste un om de treabă. Trecu puțină vreme. Îmi arunca privirea pe acoperiș.

Trupuri oboșite, înghețate poate, se odhneau în ploaie. Și strania idee a morții de îngheț îmi încolț în minte.

Cutremurat de frică privii în jurul meu. Îmi ațintii privirea spre cel ce mă lăsa să-m reazăm capu 'n voie pe umărul lui. Avea privirea fixă. Ochii-i mari albaștri, holbați peste măsură, îi înțepenise 'n pleoape. În gura-i larg deschisă și încleștată intrau fulgi de zăpadă și capu-i dus pe spate se lovea de scânduri. Un fior groaznic îmi trecu din cap până 'n picioare. Îi vorbii cu frică :

— Măi frate, scoală ! Uite c'am ajuns în gară. Dar el nu îmi răspunse.

Îl clătinau de umăr și-i strigai mai tare :

— Te scoală măi creștine ! Și drept răspuns, deodată se rezemă de mine. Răcnii să îmi sparg plămânii. Nici un răspuns. Sărmanul ! Murise înainte de a mă sui la dânsul. Îl rezemai de scânduri.

Nu coborâi de frică să nu se prăvălească. Făcându-mi semnul crucei, îngânai în șoaptă :

— Camarade, frate. Tu vei trăi în ceruri. Aveam necaz pe dânsul căci pe mine moartea mă disprețuia. Cu cât vedeam pe mama prin gândul ce-mi sburase înapoi în spre cămin, cu atât simțeam plăcerea să mor și eu ca dânsul. Și lacrămile dânsului, ce le vărsa în poartă, formau un ștreang care voia să mă sugrume. Cu cât vedeam dușmanul umplând tot Bucureștiul, puteri simțeam în mine să înfrunt ori-ce primejdie. Și doIUul negru al

morții ce învăluia orașul forma cărări pe care suiam în spre calvar. Vedeam o parte a țării mele, acum a lor. Și pribegeam în noapte, luptându-mă cu asprimea vremii. Alătura de mine călătoriam c'un mort. Dar el mi-era Arhanghel și-mi insufla credință. Murise pentru țară într'o gheretă strimță.

Un șuerat prelung străbătu văzduhul. Pământul ce în urmă fugise fără știrea-mi, înțepeni pe loc. Un scârțâit de lovituri și din vagoane unii săriră și cu ei și eu. Chemai pe șeful gărei. Și doi camarazi de arme îmi coboră tovarășul din frână. Nu curse nici o lacrimă. Trenul încet pornește și eu plec mai departe. Iar el rămase în urmă întins pe peronul gărei.

C. Mihăilescu-Meteor.

NOTIȚE PE FRONT

AFARĂ PLOUĂ...

*Afară ploaie — noaptea s'a coborât de mult
Loveșc 'ntr'una stropii, în geamurile 'nchise
Și cum stau, ritmul ploii de vară, și-l ascult
Mă fură-o lume 'ntregă de amintiri și vise,..*

*Mă prinde nostalgia de cei ce i-am lăsat
Departate mult departe,.. și ploaia cade 'ntr'una ;
O, tot așa o ploaie era când am plecat
Pe drumul ăstu parcă, plecat pe totdeauna...*

*Și nici ai mei atunci, nici eu nu bănuiam
C'atâta drum — pustiu — mult timp ne va despartie
Și'n stropii reci de ploaie ce se preling pe geam
E parcă plânsul celor cari au rămas departe...*

*O, nu se poate, nu știu ce-mi vine 'n minte acuma
Dar vezi în plânsul ăsta al ploii parcă este
O veste 'ndoliată care-a pornit pe drum
De-acasă de la mine... O rea și tristă veste...*

*Mi-aduce gânduri rele și rele presimțiri
O noapte de tristețe în suflet 'mi strecoară
Vezi ploaia asta rece, mi-aduce rele știri
Și-o rană veche 'n suflet începe să mă doară...*

*Afară ploaie, ploaie... pe gânduri stau și-ascult
Cum cad într'una stropii pe geamurile 'nchise
Și cântul trist al ploii ce tângue de mult
Îmi spulberă — 'mi zdrobește și ultimele vise...*

Furceni (Tecuci) 1917.

Sterlan Th. Dobrescu

MAXIM GORKI

CAMARAZII

In românește de JAN VONDRUS

Vino! ne vom ascunde până'n seară jos lângă baltă, apoi îl vom duce la tătari. Ne este departe până acolo cel mult trei verste.

Din partea mea consimții Trage-Nădejde, să mergem. Numai dacă nu...

Ași, ce se poate întâmpla?

Oțiră de pe strada Principală și intrară, tot uitându-se înapoi, în pădure. Calul îi privi și continuă să pască.

Jos, lângă baltă era întunerie și umed, în afară de murmurul apei nu se auzea nici un alt sunet în liniștea serii. Crăci de copac și rădăcini smulse de inundație atârnavau în neorânduială pe malurile prăpastiei. Pădura înspăimântătoare părea și mai posomorâtă în întuneric. Liniște mormântală domnea împrejur.

Camarazii șezură mult timp unul lângă altul sub sălețile de pe marginea bălții. Incinseră un foc pentru a-și încălzi mâinile degerate. Din când în când mai puneau crăci subțiri în foc ca să nu se stingă și să nu producă fum. Nu departe de acolo, se afla calul legat de un trunchi de copac, cu capul învelit în niște zdrențe murdare.

Trage-Nădejde sta ghemuit la pământ, privia gânditor în foc și își fluera cântecul favorit. Calcă'n Străchini însă se îndelețnicea să împletească un coș din nuele și tăcea, cufundat cu totul în lucru.

Ducele murmur al apei se potrivea bine cu cântecul trist a lui Trage-Nădejde, singurul zgomot ce arăta viață în pădure. Din când în când mai trosnia, gemând parcă, crăcile arzând.

Nu putem porni oare la drum? întrebă Trage-Nădejde.

Este încă prea lumină, trebu să așteptăm, până se va întuneca bine, răspunse Calcă'n-Străchini lucrând sârguitor înainte. Trage-Nădejde oftă și tuși.

Ți-e frig? întrebă celalt după o pauză.

Nu, mă plietisese.

Mă apasă ceva pe inimă.

Nu este oare boala?

Poate, sau chiar altceva.

Calcă'n Străchini stătu un moment tăcut și apoi zise: Ar fi bine să nu te mai gândești atât!

La ce?

Păi, la toate!

Știi tu, spuse Trage-Nădejde foarte iritat, trebuie să mă gândesc! Privește la calul acesta, de pildă, și mi-aduc aminte de timpurile când aveam și eu doi cai pe ogorul meu. Și aveam nevoie de ei, căci era mult de lucru.

Așa, și ce-ai folosit de pe urma

naunței tale? întrebă Calcă'n-Străchini serios.

Vezi tu, nu mi place de loc când încep să mă plietisesc și cu aceleași vorbe prostesc. Tot nu folosește la nimic.

Trage-Nădejde mai puse câte-va crăci în foc și privia în urma

De inima simțitoare tot boala poartă vina! explică Calcă'n-Străchini.

Muscă eu dinții într-o cracă, o agită apoi în aer și strigă: Nu, nu, asta nu se poate, eu sunt sănătos.

Calul calcă din când în când cu picioarele crăcile uscate, cari trosneau sub copitele lui, un bulgăr de pământ se rostogoli, pleoscând puternic, în apa ce curgea liniștită. Câteva păsări își luară zborul din cuibul lor și flutură de alungul pârâului, cîripind. Trage-Nădejde le observă și întrebă încet: Sunt rândunelele? Ce caută ele aici? Ele își au cuiburile de obi-

căuta în toate părțile. Incepu din nou Trage-Nădejde întinzându-și mâinile privind în foc.

Ce să mai fie oare asta? întrebă Calcă'n-Străchini supărat.

Mi-am adus aminte de o poveste veche, răspunse Trage-Nădejde căinându-se.

Ce anume?

Trebuie să mă gândesc, cum a fost furat odată calul vecinului meu Mihaj. După ce căută mult timp, își dete însăfârșit seama, că nu va mai găsi calul nici odată. Atunci, doborâ, de durere căzu la pământ și începu să strige ca un copil. Crezui că își rupseseră un picior în cădere.

Și mai departe?

Plânse și strigă mult timp.

Și ce ne privește pe noi asta?

Rușinat cu totul de tonul sever al camaradului său, Trage-Nădejde se apropie și mai tare de foc și urmă: Imi veni așa în trescăt prin mințe. Tânărul nu poate trăi doar fără cal.

Te rog pe ce îți e mai scump, zise Calcă'n-Străchini energie uitându-se serios la Trage-Nădejde, isprăvește odată cu poveștile tale. Ele nu ne ajută nimic. Lasă pe vecinul tău în pace, ce ne interesează el pe noi?

Milă totuși trebuie să avem! răspunse Trage-Nădejde ridicând din umeri.

Nici cu noi nu-și face nimic pomană.

Ai dreptate.

Ei vezi? Putem merge curând.

Curând?

Da.

Trage-Nădejde se apropie și mai tare de foc, scormoni cu bățul și aruncă priviri piezișe camaradului său, care era din nou adâncit în lucru.

N'ar fi mai bine să lăsăm calul în pace? întrebă el însăfârșit cu umilită.

Om nerod! murmură Calcă'n-Străchini cu dispreț.

Gândește-te, trebuie să ducem calul patru verste. Asta trebuie să ne dea de gândit? zise Trage-Nădejde. Și dacă nu ni-l va lua tătarii, ce vom face cu mătoaga asta?

Asta-i treaba mea.

Ași dori, însă, mai bine să nu știu de animal nimic, prea e prăpădit.

Calcă'n-Străchini tăcea și luera sârguitor înainte.

Și cât vom căpăta pe el în definitiv? N'ar fi mai bine să ne ducem în noaptea asta la Lubenski și să vedem dacă nu cumva găsim acolo ceva pentru noi?

Calcă'n-Străchini se supăra de vorbele monotone ale optimistului. Nu zisea nimic, însă după buzele strânse și după trosnetul crăcilor pe cari le rupea iritat, se putea vedea furia ce-l stăpânea.

Este tocmai timpul să plecăm.

(Va urma)

scântejelor ce se înălțau spre cer. Ochii săi priveau înspăimântați încolo și încolo. Se întoarse gânditor, și privi îndelung calul. Animalul stătea cu capul plecat ca înțepenit locului. În zdrențele-i murdare părea și mai îngrozitor.

Trebuie să ne ușurăm pe cât putem existența! spuse Calcă'n-Străchini. Dacă se sfârșește încă o zi, răsuflăm ușurați. Suntem mulțumiți, dacă găsim ceva de mâncat, n'avem nimic, trebuie să suspinăm din greu până găsim iar ceva. Dacă mai începi să te vaiți, îți faci viața și mai de nesuferit. Numai boala este de sigur vinovată.

Poate că din cauza ei, răspunse Trage-Nădejde cu vocea stinsă, sau poate sunt prea simțitor?

cei lângă case. Nu sunt oare prepelețe?

Sau poate grauri!

Nu, asta nu cred, graurii n'au sosit încă. Și ei irăcesc totdeauna prin pădurile de molift. Tot prepelețe trebuie să fie.

Nu ne prea interesează pe noi aceasta.

Nu, zise Trage-Nădejde suspinând adânc.

Coșul se afla aproape gata în mâinile dibace ale lui Calcă'n-Străchini. Fundul era isprăvit, și el îi așeza părțile laterale.

Trage-Nădejde privea, când la prietenul său, când la cal și apoi iarăși la cerul înnoptat, pe care nici o stea nu strălucea.

Stăpanul calului va observa curând lipsa animalului său, și-l va

BLESTEMUL

O viață n'areagă s'a trudit
Și a luptat, s'a chinuit
Ca robul cel mai ropsit
Ducând un trai amar.
De mic copil tot slugă-a fost
Și zi și noapte — a stat la post —
Dar nici-odată un 'adăpost
El n'a avut măcar.

Cu plug străin el a arat,
Pe-ogor străin a semănat,
Iar el labia dacă-a mâncat
O coaje de mălai;
Și altora le-a dat din plin
Și pâine bună, ba și vin,
Le-a dat și cănepe și in
Să-și poată face stră.

Iar el, sărmanul, ce purtat
O săreanță, ce 'o arunca
Stăpânul, edei se rușina
Să-și vadă trupul gol...
Destinul i-a fost inamic,
El n'a avut nici-când nimic —
Doar două brațe de volnic
Și-amărăciuni: o stol!

Cum, n'au toți dămenii la fel
Același drept? — se n'reabdă el
Și-și 'nalță pumnii de oțel
Spre ceruri revoltat,
De ce ajunge omul brav
Harnic totdeauna sclav,
Iar cel nemernic și trândav
E privilegiat?

Eu care m'am trudit amar
Nu am nici un bordei măcar
Iară stăpânul cel avar
Palate ș-a făcut
Iată-mă acum moșneag
Mecat de-al anilor șirag,
Așteaptă moartea rece'n prag —
La ce m'am mai născut?

Azi-măini, când n'am să pot
[muncă]
Iară strada aruncat voi fi
Ca un câine voi pieri
Fildmând, făr' de-adăpost
Nimeni nu se va 'ndușa
De mine, toți mă vor maștra:
Ce, bătrâne, 'n viața ta
Nu ți-ai făcut un rost?

La grăi bătrânul sur
Când la tinerii din jur
Ascultau făr' de murmur
Cu ochii în pământ,
Apoi de jos s'a ridicat,
Glas de tunet a șigat:
Veni să fie blestemat
Ce mai fi-va rob plecat
Cum eu am fost și sunt!

În rădăcina său cuvânt
Răspândi, lăud de-un vânt,
Întinsu n'regului pământ
Ca un imens ecou
Prețutindeni auzit
Post. — Toți robii s'au unit
În luptă sfântă au pornit
Iară un vis de împănuit,
Un vis măreț și nou!

I. Șurvary

TATIANA ALEXINSKY

PRINTRE RANIȚI

— JURNALUL UNEI INFIRMIERE —

Traducere de GH. Dr. HOTIN

— Mă iau drept un holer-
rič, îmi spune el. Și dac'ai
ști de ce! Am mâncat niște
mere stricate și mă doare
stomacul.

Linști pe infirmieră cu
multă greutate și plecai.

Tot personalul adunat în
sala de mâncare, își amin-
tește de primirea solemnă
pe care ne-o făcuse Capi-
tala.

— E foarte ușor pentru
d-voastră să râdeți — ne
spuse doctora — dar nu și
pentru mine. Măine desigur
voi fi chemată de autori-
tăți să le probez încă odată
că n'am adus holera în Pe-
trograd.

Toată noaptea am lucrat
împreună cu doctora la un
raport pe care ea îl va în-
mâna autorităților. A doua
zi — doctora plecă la auto-
ritățile militare cu un aer
posomorât; dar spre sur-
prinderea tuturor se întoar-
se veselă, mai veselă ca în
totdeauna. Ce se întâmpla-
se? Făcându-se un examen
bacteriologic tuturor bolna-
vilor suspecti, nu se găsi-
se nici un bolnav de holeră și
în consecință ni se dăduse
ordin de plecare la Brest
prin Moscova și Smolensk.

III.

Un permis de 24 ore. — Tă-
năra revoluționară. — La
Moscova. — Răniți ruși și
soldați austriaci.

— Voiți să-mi dați un per-
mis de douăzeci și patru de
ore? am spus medicului șef.
Aș dori să mă duc la Mosco-
va să-mi văd copilul.

Permisul nu e greu de ob-
ținut — trenul nostru tre-
buind să rămâie câteva zile
la Brest spre a fi reparat —
așa că după o oră mă găse-
sc în acceleratul ce merge spre
Moscova.

Printre călători ce se gră-
mădesc în fața vagoanelor
de clasa treia, zăresc doi
soldați răniți. Ei umblă cu

greutate, sau pentru a spune
mai exact — se târăsc întoc-
mai ca niște câini călcați de
roata vreunei căruțe. Îmi fac
loc prin mulțime și îi ajut să
se urce în vagon unde le-am
rezervat 2 locuri. Cel mai
greu bolnav se culcă pe ban-
ca inferioară, celalt pe cea
superioară, iar eu mă așezai
în fața lor.

— Pentru ce călătoriți sin-
guri fără infirmieri? Sunteți
prea slabi.

— Surioară — îmi spune
cel culcat sus — noi suntem
din trenul d-voastră sanitar,
de unde am fugit fără per-
mis. Convoitul nostru trebuia
să fie trimis într'un oraș de
provincie. Și nevasta mea
stă în Moscova... Ne-am că-
sătorit doar cu câteva luni
înaintea războiului... Vreau
s'o revăd... mi-e așa dor de
ea!..

Crezi că am făcut rău, su-
rioară, că am fugit?

— Te înțeleg foarte bine —
i-am răspuns. Eu nu mi-am
văzut copilul de câteva săp-
tămâni și ard de nerăbdare
să-l îmbrățișez. Dumneata
nu ți-ai văzut nevasta de
luni de zile, deci te înțeleg
foarte bine.

Dar vezi că risți să fii pe-
depsit că ai plecat fără voce.

— Cui poate păgubi lipsa
mea? N'am fugit din luptă!

Oh! acolo pe front mă ție-
neam tare, îmi înăbușam
orice dorință. Dar acum
când sunt rănit, când nu
mai sunt de nici-un folos,
nu mai pot aștepta; trebuie
să-mi văd nevasta.

Un controlor trece. Îi arăt
biletul meu.

— Și acești oameni, unde
merg?

— La Moscova, la spital.
Controlorul pleacă. Fuga-
rii mei se învesesc. Se
înnoptază și ni-e somn.

(Va urma)

CÂNTEC

Adoarme blând și murea agitată,
Sub razele de lună și de stele,
Iar fundu-i se deschide să
[primăsească].
Lumina blândă ce-o aruncă ele.

La fel cu murea trupul meu
[adoarme],
Cu chipul tău adânc înțipt în
[mințe],
Și dacă ziua tot visez la tine,
În somn urmează visul tău în mine.

Ioan Totu

GLUME
SĂPTĂMÂNALE

Pe la începutul săptămânei
trecute — pare-mi-se — am citit
că Dincă Schileru dela Gorj a
murit. Știrea aceasta tristă, mi-a
reamintit o notă veselă din viața
lui, o spirituală glumă a acestei
populae figuri parlamentare.

Ales pentru prima oară în Ca-
meră pe vremea când încă mai
există în București vestitul res-
taurant Hugues, cam pe locul
unde astăzi e clădirea hotelului
Continental, Schileru, care tre-
buia să stea în Capitală tot tim-
pul cât ținea sesiunea, se plictii-
sea foc. Ca să-l dispună, colegii
ii propuseră să ia masa la o
laltă, la Hugues și badea Dincă
se'nvoi.

La masa de seară, noul client
comandă o ciorbă. Chelnerul,
înainte de a-l servi, începu prin
a-i aprinde vre-o 5-6 becuri de
gaz, ceea ce puse masa lui neica
Dincă într-o lumină orbitoare.
Când veni ciorba, ce să vadă
Schileru, care mânca nu se
'ncurca: două-trei linguri de ze-
mă pe fundul farfuriei!

Chemă chelnerul.
— Ia ascultă, băiete, n'ai putea
să mai stingi din luminile astea
și să mai adaogi ceva la ciorbă,
că eu nu mănânc gaz.

EPIGRAME

Unui bețiv

Îi dau picioarele de goș
Că e depozit de alcool,
O sucursală importantă:
Rafinărie ambulantă.

Unei babe galante

Croitorul și artistul
Îți trag câțiva ani la fi,
Dar nu poate întinde artistul
Ceeace vremea a n'reșit.

Terbil

Scoate-l și p'âl bun....

— SNOAVA —

Un boier cam mucalît,
Moșier bine 'nștirît,
Nu știu dacă din pîdscare
Or cumva din înșămplare,
Era chior de ochiul stîng,
Intr'o toamnă, când se strîng
Grînele la magazine,
Boieru, de la moșie
Plecă tocmai la Paris
De-unde doctorul îi a scris
Cum că i se poate pune
Ochiu de sticlă de minune,
Să-l arate mai frumos,
Să nu pară c'un ochiu scos.

A stat cât a stat el dus
Și s'a ntos cu ochiul pus.
Țăranii când l'au văzut,
Mai că nu l'au cunoscut,
În din ei, unul moșt,
Mi-l lud și întrebă:

— Cucoane, bine-ai venit!
Iartă că s' nedomirît,
Plecași c' un ochiu dela noi
Ș' acum te'ntorseși cu doi?

— După cum vezi, ai dreptate,
Fusei în streindătate
Unde, după ce mi-a scos
Pe cel netrebuincios,
Mi-a pus p'asta așa de bine
Că sunt acum om ca tine.

— Dar, cucoane, vezi cu el?
— Cum de nu!... Încă ce fel!
Văd cu el mai deslușit
Decît cu al ne'nlocuit.

— I'auzi lucru minunat!
Asta e noroc curat!
Păi atuncea, știi ceva?
Dă acolo ce-i mai da
Scoate-l și p'âl bun și'n loc
Pui ca ăsta și... noroc!

Torbil

Surprins în țară străină

Declararea de războiu a României

Gazda, nu mai putea scoate un cuvânt, i-am observat lacrimi în ochi.

La vreo 3 minute depărtare de casa mea, ajung la poliția din piața Monbijou, unde până ieri mă prezentam de câte 3 ori pe zi după ordinul comandantului. Sergentul care mă aduse, îmi deschide o ușă și-apoi se retrage. Era o cameră mare, cu o masă în mijloc și două scaune. Vreo 5 români mai toți ovrei, vorbeau jargonul lor pe care eu nu-l înțelegeam de loc. Po-deaua era plină cu tot felul de lăzi, geamantane și mai ales cu boccele.

Ușa pe care intrasem se deschidea în tot momentul: curgeau români de prin Berlin C. Și fricoși mai erau... mai-că!.. Eu, m'ai prinsei aiei puțin curaj, nu știu de ce.

Unii, cari n'apucaseră de dimineată să ia ceva în gură, își deschid basmalele și încep să imbuce pâine și cârnați cu usturoi; alții mai cu dare întind ziare pe masa lungă, și și pun ea la o expoziție: slănină, șuncă, brânză... și să'n-dop bine. Ca să-si parfumeze gara Boerse. Ajunși pe perona țigani-români, lauturi de meserie, își scot de prin buzunare câte o sticlă cu vin și rachiu ce le mai aveau de pe la cabaretturi și cu strigăt de „noroc vere! noroc frățioare!” trag câteva dușei, răcorindu-și gâttelejurile uscate! Lei colea, vezi câte un tânăr ce stă pierdut, într'un colț mai la o parte.

Pe la 8 și un sfert, apare un sergent major de poliție care

ne face apelul general. Eram 65 de români din raionul cu No. 62. Punct la 8 jum., suntem conduși de agenți polițienesci, pe jos cu bagajele la gara Boerse. Ajunși pe peronul gării, așteptarăm la vreo 20 de minute. Multimea curioasă se adunase în jurul nostru, și se'ntreba ce-i cu noi?

Agentii însă, ne țineau strinși la un loc și împrăștiau curioșii. La orele 9 sosește trenul.

Cei 65 români ne urcarăm în vagoanele din urmă rezervate nouă încă din gara Charlottenburg. Într'o încăpere de 8 inși ia loc câte un agent, ne conduceau deci 8 agenți. În sfârșit se pune trenul în mișcare.

Pe la fiecare gară a Berlinului, vedeam urcându-se în trenul nostru români însoțiți de agenți secreți sau de gardiști.

După vreo 25 de minute de drum ajungem la gara Tempelhof.

Înăm bagajul în spinare și o pornim spre Tempelhofersfeld la o depărtare de 15 minute de gară.

Ne aflam în mâinele soldaților.

Baraca, într'un câmp deschis al Tempelhofului, era înconjurată de prusieni, cari ne păzeau cu baionetele la armă.

De prin toate unghiurile Berlinului erau aduși români de către gardiști și agenți secreți. Aceștia predau ofiterului o listă și noi, eram băgați în baracă unul câte unul, după cum eram strigați. Ne făcuseră peste 500 de români.

Din când în când, intră baracă un locotenent și strigă numele vreunui român favorizat de cine știe ce împrejurări. Cel numit ieșea și i dădea drumul. Cu doții ne țineam întocmai ca niște pașii în colivie, în urma celui zburat... „Ferice de el!” zice fiecare dintre noi.

În baracă se află vreo 30 mese lungi cu bănci, iar pe nisip. Câțiva soldați ne vindeau țigări, țigări de hârtie de scrisori și... castrețe. Era cea dintâi hârtie plie de prizonier, pe care o veam în mână.

(Va urma)

Jocuri Distractive

14. ȘARADA

de Calancea M. Ion

Cuvântul ce v'îl propun
În două îl descompun:
Prima parte-i un moldoveț
nistru.

A doua un muntenism.
Dintr'o prepoziție derivatee
Amândouă alăturate
Dau un obiect, dese ori,
Întâlnit la fumători.

15. ARITMOGRIF

de I. Saide

10	12	20	15	5	2	
20	16	5	13	3	12	
16	18	16	5	12	10	21
5	10	1	15	2		
16	18	1	12	10	11	
2	16	13	10	12		
4	10	15	7	5	10	1
3	13	1	12	16		

Inițialele de sus în jos dau
mele unui general român.

16. JOC ÎN TRIUNGHI

de Dem. Rădulescu

●●●●●●●●●●	Ținut România
●●●●●●●●●●	Plantă
●●●●●●●●●●	Popor
●●●●●●●●●●	La unele case
●●●●●●●●●●	Termen familie
●●●●●●●●●●	Verb (prezent)
●●●●●●●●●●	Timp
●●●●●●●●●●	Consumă

Vertical aceleași

Facem atenți pe cititorii
noștri că, cu numărul de
se încheie seria jocurilor
patru numere și urmând
în numărul viitor să dăm
luțile și pe deslegători,
mai până Marți 17 c.,
primim deslegările ac
serii.

CREMA-PUDRA

SĂPUN

FLORA